

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelyt, hova úgy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közölhetők.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számítanak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Előfizetési felhívás.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2 szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Paraszt-szociálizmus.

A nagy magyar Alföld közepén, Békésben, Csanádban nem jól fejlődnek a dolgok.

Az Orosházán és Csabán meggyult tűz sehogyan nincsen eloltva. Csak eltaposták, de az éghető anyag tovább parazsallik. Battonyán láttuk, hogy lángra is gyulad s táviratok érkeznek, hogy az égés szagát nemcsak Csanádban érzik már, de Csongrádban is. Ez pedig már a Tisza-Duna közötti nagy síksággal ér össze, a hol még Rózsa Sándor és a rablóromantika emlékei nem épen tűntek el s a vagyontalan parasztnép hajlik arra régi idők-től fogva, hogy erőszakkal könnyítsen magán.

A „Székelyföld“ tárczája.

A leányrabló.

— Utazási élmény. —

(Németből.)

(Folytatás.)

A maláji kalózkiról — tengeri rablókról — sokat beszéltek, kik hajóikon egészen a Nikobár szigetekig jöttek és nem ritkán európai hajót is megtámadtak. Vezértük egy kínai hajóskapitány, ki kormányától üldözötve, megszökött és egy magános szigeten rablóbandát alakított.

Mintegy önkénytelenül is ezekről a dolgokról gondolkodtam, midőn másnap reggel felébredve, eszembe jutott az a kínai, ki oly gyanus körülmények közt a kikötőből kivitorlázott. A dsouke egy embere Kaladi jegyesét támadta meg; ugy látszik, hogy erőszakos emberek vannak a földézetén. Ez időben heves északkeleti szél dühöngött, melylyel vitorlás hajó nem birkózhat meg; vajjon a dsouke három árbócának rendkívüli elhelyezése, nem ellenkező célra volt-e kieszelve? De hát mit akarhat északkeleten, hová kínai hajó nem szokott járni?

Kezdem öltözködni. Alig készültem el, már hivott Raffley.

— Jó reggelt, Charles — mondá ő. Készüljön. Üzentem már a mudelliernek, hogy induljon, azonkívül gépészemnek is megadtam a jelt, hogy jöjjen fel.

Az igazat megvallva, az iskola és a kultúra is édes-keveset tett azokon a vidékeken, az értelmiség még kevesebbet. De annál többet az ügyetlen és tompa-eszű közigazgatás, mely valamikor népszerű lehetett és sok ellentétet elsimogathatott, de most bizony a tanyákon és a széles nagy sík hatalmas községekben nincs nagy becsülete, akárhogy vármegyezenek is a szélsőbaloldaliak az országházán.

Már azt is halljuk, hogy a szegvári és mindszenti nép alsó rétege is mozgolódik (pedig ennek is kemény a marka) s a Tisza-Maros vidékén elhelyezett katonaság nem lesz elég a félt zendülések ellen megfelelő biztosítéknak. Igen sok felé kell most csendőrt és katonaságot küldeni, mivel a nyugtalanság jelei sokfelé mutatkoznak s a mi még kellemetlenebb, a szegénylegény-járás is elkezdődött s a vagyonos urakhoz és gazdákhöz bekopogtatnak a szervezkedő betyárok, még pedig egészen modernül impertinens kivánságokkal. Ezek már nem a Patkókék kedélyességével kérnek egy kis ételt-italt, hanem pénz kell nekik az «araktól és zsidóktól», még pedig sok.

Mikor így a mozgalmat terjedni látjuk, sőt most, az aratás küszöbén a részes munkások sztrájkja is kezd felütni ijesztő fejét, nem vagyunk megnyugodva sehogyan abban, hogy a kormány és a hatóságok értenék a baj okait; még kevésbé abban, hogy az alkalmazásba vett eszközök megfelelnek a

közigazgatás művészeti szabályainak s a gazdák és munkások érdekeinek.

Már pedig itt a dolog mélyére kell menni, mivel a paraszt-zendülések egymást érik s a birtokosok nemcsak, hogy ki vannak téve a paraszt-munkások veszedelmes dühének, hanem már annak is, hogy munkásokat az aratáshoz egyáltalán nem kapnak s a termés ott rozsdásodik el és ott rothad a száran, mivel a tulságosan bő esőzés a nélkül is rontja.

Hogy mi az oka hát ennek a sajátszerű munkás-mozgalomnak, arra még ma sincsen biztos felelet. A tudósítások többnyire vagyonos emberek és köztisztviselők művei s ezek érdekelt felek, a kik inkább a munkások követeléseinek jogtalanságát látják, de azt nem mérlegelik, hogy milyen gazdasági helyzetben, vagy milyen nyomorban él a földnélküli munkásnép s hogy az a «rész», a melyet aratáskor megkeres, elegendő-e neki arra, hogy abból családjával együtt megélhessen, mivel ipari napszám — ipar nem lévén — évközben úgy sincsen.

Azt elhiszszük a közléseknek, hogy a zendülésekben csak a «csöcselék» vesz részt. Bolondság volna azt jelenteni, hogy a 100 holdas és tíz ökrös parasztgazda is lázong. Csakhogy a «csöcselék» nem szokott ok nélkül lázongani s ha már annyira nekivadul, hogy ölteni akar és nekimegy a zsandár puszkájának, azt bizonyosan nem teszi passzióból. Ezek mögött a lázongások között nagy

— Tom elment.

Távozása után a mudellier küldöncze érkezett, ki arra kért, hogy főnöke kocsiját használjuk. Elfogadtuk. Ekkor jött Kaladi.

— Beszélte Molamával? — kérdé az angol.

— Beszéltem vele, sir.

— Jön-e velünk?

— Igen.

— És mit szól hozzá atyja?

— Molamának nincs atyja; kivülem senkije sincs.

— Ugy menj most Molamához és egy óra múlva jöjjetek a mudellier lakása elé, ott várunk rátok.

— De nem fogat-e el a mudellier?

— Nem tanácsolnám neki. Menj!

Nem sokára lehetett az ablakból látni, hogy a hajón tüzelnek, sűrű füst emelkedett kéményéből. Kifeszítették a vitorlákat, felhúzták a horgonyt és mikor mi megindultunk a szállodából, elindult az is a kikötőből.

A mudellier elő érve, két angol kocsit találtunk, mindegyikbe hat-hat ló volt fogva. Az első én mentem Raffleyvel, a másikon a mudellier. Kaladi is kapott egy szekeret abból a sokból, mely indulásunkat várta. Indiai szokás szerint száz futár és szolgálta követte utunkat.

Megindultunk. Point de Galle-től Kolomboig kitünő utunk volt, mely számtalan falun vezetett keresztül. Igazi paradicsomi vidéken utaztunk.

Napnyugtakor értünk Kolombóba. Itt a kormányzó követe fogadott, ki meg volt bizva, hogy

Ezzel egy — az ablak fájára kötött — piros kendőre mutatott, melyet a hajón észrevehettek. Észre is vették, mert alig végeztük el reggeliniket, belépett egy ember, kinek külseje is elárulta, hogy tengerész.

— Jó reggelt, Tom! — köszönté Raffley. Mi újság a földézetén?

— Minden rendben van, a mint illik.

— A szén elég e?

— Akár Japánba is mehetünk.

— Élelem és lőkézlet?

— Semmi hiány. Az élelmet csak elfogyasztjuk valahogy, de a lőszer nem fogy. A bahiai esetünk óta, mikor az ébenfa-szállítóknak befutottunk, még egy lövést sem tettünk. Pedig a vontesövű „Harriet“ (az ágyu neve) oly pompásan talál; én meg kitünő tüzér vagyok. Adjon már alkalmat, hogy Harriettet megszólaltassam, különben unalmamban bőrből ugrom ki.

Raffley mosolygott.

— Türelem, jó Tom; meg lesz az alkalom.

— Itt ugyan nem. Csak az enyim volna az a szép yacht, már rég felhúztam volna a horgonyt.

— Jól van, hát huzd fel!

— Lehetséges-e?

— Igen. Én ma kocsin Kolombóba megyek és nem akarom itt hagyni a hajót. Készülj, hogy a kolombói kikötőben ismét találkozzunk.

— Mily messze van Kolombo?

— Hetven mérföld.

— Akkor én már ott leszek, a mikor sir oda ér.

mértvi mezei pauperizmusnak s elfajult föld-birtok-viszonyoknak kell lappangniok s ez az, a miről sem hivatalos, sem magán tudósítás nem szól.

Annyit mindenesetre tudunk, hogy a lázongó területeken nagyszertű paraszt-latifundiumok keletkeztek s a szegény nép elvesztette még kilátását is arra, hogy a méreg-drága földekből valaha valamit vehessen. De ez az egész homályban áll s bizonyos, hogy az érdekelt kormány sem tudja, hogy mily arányban áll e modern „jobbágyok” száma a birtokosok számával? Hihető, hogy ez az arány megdőbbséget.

Azonfelül azt a sajátságos tünetényt látjuk, hogy a lázongó nép nem a vagyonnak meggyökerezésével, hanem a hatóságoknak s ez nem vall arra, hogy a mozgalom alapján szociális jellegű. A szociálista először a gyárnak megy neki és a tőke mindenféle nemének; példa rá Belgium. Ezek a parasztok azonban a jegyzőnek és szolgabíróknak mennek neki, vagyis a hatóságokon keresik bajuk orvoslását. Nem szociálista káté szerint jár el, hanem a közigazgatást, a községházat rohanja meg. Ott tehát igen-igen sok bajnak kell elrejtőznie lenni.

A birtokviszonyok súlyos hátrányára mutat különben az, hogy a lázongók a „robot” eltörlését követelik. Ez nevetséges anachronizmus volna, ha nem tudná az ember, hogy mögötte a földtulajdon kérdése rejlik, s a mi-veletlen nép azt hiszi, hogy azon törvénnyel lehet segíteni s hogy „ezt a törvényt eltírtok” a városokhoz.

Főispáni beiktatás.

Altörzsi báró Apor Gábornak, Háromszék-megye volt alispánjának, Nagy-Küküllő-megye főispáni székebe való beiktatása nagy ünnepségek és általános lelkesültség között f. hó 28-án történt meg Segesvárt. Az ünnepélyen Háromszék-vármegyei 56 tagú küldöttség képviselte, melyben résztvettek hatálykai Potsa József Háromszék-megye főispánja, gr. Nemes János, gr. Mikes Armin, báró Szentkereszty Béla, Béli Tivadar, Szentiványi Miklós főjegyző, a megyei főszolgabírók, városok polgármesterei, főorvos, építészeti hivatal főnöke s több földbirtokos.

A beiktatás ünnepélye június 28-án folyt le a megyeház nagytermében. Szoboszlai alispán a

minket a „guezens-hous”-ba vezessen. Itt minden megvolt, mit az ember egy napi utazás után ohajt: hűvös szoba, pompás fürdő, étel és nyugalom. Étkezés után Raffleyvel a citadellába mentem a tengerpartra, a kolombói szepiek gyűléshelyére, kik kocsin, lóháton és gyalog is a nagyszertű parizmát s levegőt élveztek.

Letelepítettünk egy padra és szóval, gondolatokba merülve ültünk. Mikor már beesteledett, mi hazaindultunk. Az ajtó előtt várt ránk Tom, ki megérkezésekor nem talált otthon, azért várnia kellett.

Sir, megérkeztem!

Jól van. De hol a hajó? Nem láttam a kikötőben.

— A szikla mögött horgonyoz. A nagy szél miatt nem jöttem be.

— Mi újság a földéletről?

— A földéletről semmi, de a földéletről kívül észrevettem valamit, mit jelentenem kell.

— Mit?

— Sir, látta azt a kínai hajót, mely tegnap elhagyta a kikötőt?

— Láttam.

(Folytatása következik.)

közgyűlést megnyitván, egy küldöttség lett kinevezve, mely az új főispánt meghívja. Báró Apor Gábor új főispán a háromszék-megyei küldöttség által kísérve jelent meg a tanácskozási teremben, üdvözöltetve a különböző ajku bizottsági tagok riadó éljének és hochjai által. Ezután Somogyi főjegyző felolvasta a kinevezési okmányt s az eskümentát, mely után az új főispán tartotta meg programbeszédét, melynek különösen azon tételre hatott, hogy minden tényét a törvény és igazság fogja vezetni, s hogy legfőbb törekvése leendő a különböző nemzetiségek között a jó egyetértést fentartani. Ezután Somogyi főjegyző üdvözölte magyarul és Roth ügyvéd németül az új főispánt, s ezzel a közgyűlés véget ért.

Délután 2 órakor fényes bankett volt a „Csillag” vendéglőben, melyen az új főispán, Potsa József háromszéki főispán, Szentiványi főjegyző, Somogyi főjegyző s mások tartottak jeles köszöntöket.

Meg kell jegyeznünk, hogy az ünnepély napján a város kizárólag nemzeti színű lobogókkal volt feldíszítve.

Hogy e vegyes ajku megye közönsége mily általános örömmel fogadta a nemes báró kinevezését, mi sem bizonyítja oly élesen, mint azon távirat, melyet a bankett végén intéztek a törvényhatósági tagok a belügyminiszterhez. Ezen távirat meleg köszönetet mond és egyszersmind legteljesebb örömeinek ad kifejezést a szerencsés választásért. Az ünnepségeket fényes fáklyás-zene zárta be.

Különlékek.

— Kézdivásárhelyi Pap Mihály csendőrnagy, városunk derék szülője, alezredesi illetményekkel Kassára helyeztetett át. Összinté szívvél gratulálunk az előléptetéshez!

— Halálozás. Kézdivásárhelyi Benkő Béláné szül. Nagy Ida folyó hó 30-án hosszas szenvedés után elhalt. Alig 3 évi rövid házasság után halt el a szép fiatal asszony. Egy széleskörű nagy család és az ismerősök s jó barátok nagy számasirattja a korán elhunyt fiatal asszonyt. Haláláról a gyászoló család következő jelentést adott ki:

„Alólirottak a szív legmélyebb fájdalommal tudatjuk, hogy a hű nő, önfeláldozó anya, szerető gyermek, jó testvér és rokon Benkő Béláné szül. Nagy Ida Jolán június 30-án d. u. 5 órakor, élete 23-ik, boldog házassága 3-ik évében megszűnt élni. A hosszas szenvedést élni vágyó reménytelenül tűrte, de az életet adó Mindenható élete tavaszán magához szította. A megboldogult hűl teteme csüdtörtökön július 2-án d. u. 3 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Béke lengjen porai felett! Kézdivásárhelyt, 1891. június 30. Benkő Béla, a bánatos férj. Benkő Gizella, az elhunyt gyermeke. Nagy József és neje Kovács Amália, az elhunyt szülői. Nagy Róza és férje Balogh Gyula, ifj. Nagy József, Nagy Iván László, Nagy Emil Pál, az elhunyt testvérei. Benkő Sándor és neje Nagy Mária, mint az elhunyt apósa és anyósa. Benkő Mária és férje Kis Lajos, Benkő István, Benkő Sándor, mint az elhunyt sógorai és sógornője.”

— Időjárásunk. Barometrum s „paraszkalendari-um” ezer jelenségei jósolják naponként a közelebbi esőt, de azért a felhők elvonulnak s maradunk a mindent kipróbáló hőséggel, s csak nem akar megérkezni a várva-várt eső. Meglehet, hogy e sorok zuhogás esőben látnak napvilágot, mert a „jelek” ma is erősen mutatnak.

— Felhívás. Kézdivásárhelyi ref. egyházközségünk folyó hó 5-én a délelőtti isteni-tisztelet után közgyűlést tart, melynek főbb tárgya a szokásos kephelyesbítés leendő. Atyafiságos tisztelettel hívom fel érdekelt közönségünket: szíveskedjék minél teljesebb számban megjelenni. Kézdivásárhely, 1891. július hó 1-én. Baló László, egyházközségi főgondnok.

— A temesvári kiállításon — mint halljuk — Kézdivásárhelyi B. B. képviselve lesz, a mennyiben Zonda Mihály községi körjegyző több üveg polányi borvizet, lenmagot, lenmagpogácsát és székely szöttet küldött.

— Min mulat most Brassó? Brassóból kapjuk a következő érdekes hírt: Egy uszodában együtt fürdött egy közös hadseregbeli főhadnagy és egy néhány fogymnasiunbeli növendék, kik éppen most tették le az érettségi vizsgálatot. A tanulók vígan fürdöztek, mi a cs. és kir. főhadnagy urat sértette, mert olykor-olykor talán egy kis víz is freccsent rá. Kikelt a fürdőből s megvárta, míg a tanulók is kikeltek. Ekkor egy Bene nevű ifjúhoz lépve, kihívó hangon azt kérdezte: „Tudja-e

az ur, hogy én ki vagyok?” — „Igen is, egy cs. és kir. főhadnagy!” — Ión a lakonikus válasz. Erre a hadi szó nélkül arczul üttötte az ifjút, ki azonban nem késett a válaszszaal, hanem nyálábra kapta a főhadnagyot s alaposan elverte és aztán úgy ruhástól bedobta az uszodába. Ez az eset roppant derűtséget kelt nemcsak Brassóban, de az egész vidéken is. A derék magyar ifjú mindenütt ováció tárgya.

— Melyik lapra fizessünk elő? Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az „Egyetértés”, mely a múlt január hó 1-én lépett fennállásának 25-ik évébe. Ez a magyar olvasókörzönség lapja. Hiteles forrásoktól származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdasági, társadalmi, politikai és közgazdasági részét, mely megbízhatóság, komolyság és jólétsétség tekintetében utólérhetetlennek van elismerve a magyar sajtóban. Különösen kiemelendőnek tartjuk itt mint egyik legfőbb érdemét az Egyetértésnek, hogy az események ösmertetése körül soha semmi nemű tekintetek által sem hagyta magát befolyásoltatni, hanem mint teljesen független lap fölötté áll minden pártérdeknek, s csak az igazságot szolgálja. Az országgyűlési tárgyalásokról hozott s az egész sajtóban legnagyobb terjedelmű tudósításainak is mindenkor a párttekineteken felülemelkedő részrehajlatlanság szerette olvasói között minden pártból találunk híveket. Az Egyetértés gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdákörzönség, az iparos és vállalkozó nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az Egyetértés kereskedelmi s társadalmi tudósításainak bőségével a többi lapok már föl sem veszik a versenyt. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda két évtized óta tudja már, hogy az Egyetértésben megtalálja mindazt, a mire szüksége van, s e miatt az Egyetértés a társadalom eme legnépesebb rétegeiben ma már nélkülözhetetlenné vált, mint a hazai kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalom magyar nyelvű vezérlapja. Üzleti dolgokban az Egyetértés a legjobban informált lap Magyarországon. A rendes rovatokon s a fölmerülő eseményekről legnagyobb terjedelemben közölt bő tudósításokon kívül végre csak az Egyetértés 3 speciális rovatát említi meg, melyek országos hírre tettek szert. Ezek: az Irodalom, a Tanügy és a Mezőgazdaság, melyek mindegyike egy-egy szaklapot képes pótolni. Szóval, a ki olvasni valót keres, és a világ följárásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az Egyetértésre. Előfizetési ára egy hóra 1 ft 80 kr., negyedévre 5 ft egész évre 20 ft.

Közigazgatás.

Meghívó a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara 1891. július hó 6-án (hétfőn) d. u. 2 és fél órakor saját helyiségében (Pöter 5. sz.) tartandó V. rendes közös ülésére. Maros-Vásárhelyt, 1891. július hó 26-án. Tauszik B. Hugó elnök. — Tárgysorozat: 1. Előki közlések. 2. Jelentés az ügyforgalomról. 3. Intézkedés a védjegylajstrom vezetéséről. 4. A kereskedelmi szakosztási véleményes jelentése: a) egy lefoglalt bélyegtelen üzleti könyv bélyegkötelezettsége iránt. b) A soproni társkamara átiratáról az amerikai Egyesült Államokba exportált magyar borokról. c) A réz váltópénznek nagyobb mennyiségben forgalomba hozataláról a kamara által beadott kérdés elintézésének meg sürgetéséről. 5. László Gyula kamarai jegyző kérése, hogy eddigi állását mint a székelyföldi iparmuzeum öre, továbbra is megtarthassa. 6. A székelyföldi iparmuzeum felügyelő bizottságának indítványa a budapesti agyagipar kiállításáról a helyi iparmuzeum részére egy minta-gyűjteménynek és munkagépeknek átengedése érdekében. 7. A helyi iparos polgári egyesület indítványa egy, Maros-Vásárhelyt, a magas kormány által létesítendő ipariskola felállítására. 8. Schwartz Zsigmond kamarai beltag indítványa ipartestület alakítása iránt. 9. Dobai Albert levelező tagnak átirata, mely szerint állambiznaltoknak királyi táblabíróvá történt kinevezése folytán a levelező tagságról lemond. 10. A temesvári társkamara meghívása az ottani ipari és mezőgazdasági kiállítás alkalmával f. é. aug. 1-én tartandó kamarai értekezletre.

Felhívás. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara felhívja az érdekelt körök figyelmét azon alább felsorolandó nehézségekre, melyek a hazai árucikknek kelendőségének a bulgár piacokon utjában állanak. Jelentékeny nehézséget okoz az üzleti összeköttetéseknek pl. az, hogy kiviteli czegeink árjegyzékeiket bulgár, vagy legalább francia nyelven nem adják ki. Különös nehézséget okoz továbbá az áruminták teljes hiánya, minthogy Bulgáriában a jelentékenyebb megrendelések csaknem kivétel nélkül áruminták után történnek. Nem kevésbé hátrányos, hogy kiviteli czegeink az árakat nem frankokban tüntetik ki és végül a vevő közönség számítását az is megnehezíti, hogy czegeink az árakat Budapestről és nem Szófiáról, vagy Zaribrodáról számítják, miután a hazai kiviteli piacokról a határig fizetendő viteldij-tételekről a vevő közönség nincsen tájékozva. Az egyes árucikkeket illetőleg kiemelendő, hogy Philippopol piacán leginkább a mezőgazdasági gépek, vas-árak, kályhák és tüzhelyek, szeszes, olcsó ablaküveg és üvegarak, lámpák, kész férfi, női és gyermekruhák, olcsó bördők és szíjgyártó-árak, kocsiak, fa- és vasbutorok, férfi és női kalapok stb. kerestetnek. Élénk kereskedelme van még Burgas és Jamboli városoknak stb. A kamara az érdekelt köröket egyidejűleg arról értesíti, hogy a szóban levő piacok üzleti viszonyai iránt érdeklődőknek a budapesti kereskedelmi múzeum igazgatósága szívesen szolgál közelebbi felvilágosítással. Maros-Vásárhelyt, 1891. június hó 25-én. Tauszik B. Hugó, elnök. Törpényi János, titkár.

CSARNOK.

Zonda Mihály kézdipolyáni körjegyző ur szíveségéből két darab okmányt közlünk.

Az egyik a 16-ik század közepéről kelt s az akkori falusi perlekedésről nyújt érdekes képet; a másik 100 évvel későbből kelt s arról tesz tanúságot, hogy pár századdal ezelőtt Kézdi-Polyán községében szőlőt termeltek.

Az okmányok szövege ez:

Mikor irnának 1544. Esztendőben jöve mielőnkben Csomortáni Simon eleibe, ki Csomortány vala. És az Esztelneki Csomortáni Antal eleibe jövének ketten mi eleinkbe, ugymint felperes, tudni illik az Polyáni Bence Tamás. Monda mi nekünk. Ezét jöttünk kegyelmek eleibe, Szabó Miklóssal vagyunk mi nekünk perünk egy szénafű felől, mely szénafű felől kegyelmeket bíráltuk, mely szénafű vagyon Polyán határán az Polyáni Réttbe az Egerbe. Immár kegyelmeket azon kérjük, hogy kegyelmek tegyenek törvén Istent igazsága szerint. Mondánk mi azoknak, mondjátok el minden igazságokat. Az Polyáni Bence Tamás ugymint felperes monda a kurtapataki Szabó Miklóshoz. Ezt mondom, hogy a mely szénafűvet te megh vettél Domokos Mathe Jakabtól az Polyánitól az mint te megh vettél az szénafűvet eörök áron fiurol-fiura, annak az árával megh kínálalak én tégedet pünkösöd napjaiba jámborok előtt olyan jámborok előtt mint kurtapataki Gonda László és Baka György ugyan az kurtapataki és az Polyáni Kovács Bálint előtt, mint hogy megkínaltuk jámborok előtt azt mondom hogy szabadon megh kaszálhatta, az szenát el nem hozhattad volna, mert mi nekünk falustól ilyen törvényünk vagyon akar örök áron adjon valaki másfalubelinek, akar zálogon adjon mi vissza hozhatjuk azt falubeli akár kitől. Monda az Szabó Miklós az ellen ugy mint alperes. Azt mondom én az ellen hogy tudatok ti ezt a szenafűvet hogy árulják mint hogy tudtat hogy . . . k, azt mondom hogy immár te vissza nem veheted én tőlem. Monda az ellen felperes Bence Tamás bizonyosan nem tudom - hanem az mikor megh tudtam én mindjártost meg kínálalak. Így hogy hitesd meg én velem az fellyel megh irt jámborok előtt hogy mivel vettél megh az szénafűvet én mindjártost megh adom azta pénzedet. Monda viszontagh az alperes az felperesnek megíszem hitre, hogy nem tudtat te azt hogy árulja Domokos Mathe Jakab magamnak is N. . . az törvént hogy tudtat felveszem a törvént hogy én annak előtte nem tudtam hanem az mikor megh vettél. Mi előttünk meg esküvék az felperes Bence Tamás hogy ő nem tudta. Monda ismét az felperes az alperesnek esküdjél megh te is immár hogy menyire adta neked Domokos Mathe Jakab az szenafűvet kész vagyok letenni az . . . penzedet. Megh esküvék mi előttünk Szabó Miklos erős hitel hogy ő a szenafűvét egy kábatot adott ént forintért és készpenzt fizetett tiz forintot. Én eörök áron vettem megh eőtölle tizenöt forinttal Domokos Mathe Jakabtól. Ezt mi adjuk mindenkinek emlékeztetül a kiknek illik, hogy mi előttünk így pellének megh az felperes Bence Tamás és Szabo Miklos ugyan mi előttünk az mi hitünk szerint mindjártost megh fizette Bence Tamás tizenöt forinttal mert arra esküvék Szabo Miklos is hogy ő a val vette meg Domokos Mathe Jakabtól. Ezt mi az levelet adtuk Csomortanba Csomortáni Simon és Csomortáni

Antal Bence Tamásnak mint Birák is mi az levelet az mi hitünk szerint irattuk, hogy mi előttünk így volt így pelletek megh pecsétünkkel is megh erősítettük úgy mint birák. Ez level költ ugyan ezen esztendőben és szol Szt. Simon napra Kézdi székbe Csomortanba.

* * *

Mű Mihálcz István, Mihálcz Ferencz, Veres Péter, nobilis Tuzson Péter és Nagy Boldizsár az primipillus Kézdi széki polyániak, kik az alább megírt dologban közbirák vagyunk: adjuk tudtára és örök emlékeztetere az kiknek illik ez levelünknek redibe, hogy ez jelen való 1645. esztendőbe die 24. aprilis, midőn volnánk Polyánfalvával együtt az nemzeti Mihálcz Ferencz uram ő kegyelme házánál és Kézdi székben Polyánban bizonyos dolgoknak végbe vitelére akarván a közönséges falu a mi kegyelmes urunkhoz ő nagygahez kiküldeni bizonyos atyankfiát, mej dolognak vegbe vitelére alkalmasabbat nem találván Zonda István uram rea veven magat azon utat maga költségén magyarja mind addig az hol megtalálja az fejedelem ő megát mieit ő kegyelmének azon szolgatárait közönségesen mind falustól ottan az Mihálok jóságán kül az Zonda hegy oldalá nevű hejben egy darab hejet — Szöllő ala valo kertnek örökösön fiurol fiura maradvanról maradvanra ugy hogy ő kegyelme ennek utanna az ő kegyelmeinek kimutatott és rendelt hejet birhassa és manutenealhassa, mint ő hejét perpetuáliter ad utriusque Sexum. Mej dolog így menven vegben mielőttünk Minek jöendő bizonyasgára és erősségére mi is feunnebb irt szeméj atták ez levelünköt fide nostra medianti es petetünk'el megerősítettü.

Datum in anno die locoque ut supra notat.

Mihalecz Istvan s. Mihalecz Ferencz s. k.
L S L S
(L L) (L S)

269-ik közlemény

a háromszékmegegyi „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Anygalosban tett szíves adakozásokról.

Sebestyén Áron 2 kr. Kovács Ferencz, Gáspár Antal 4—4 kr. Ince Emánuel, Havadtőy Mihály 20—20 kr. Forró Pál 10 kr. Kovácsnai József 20 kr. Dánér Ferencz, Bodor Károlyné, Csodi Ferencz, Gyöle Antal 1—1 lit. roz. Bőjte Ferencz, Fejes József, Nagy László 1—1 lit., Forró György 2 lit. árpa. Kádár József, Györgyjakab Károly fél-fél liter, egy valaki, Imre János, Danel József, Dombi Ferencz, Dánér István, Szász István 1—1 liter törökbuza, Bene Sándor 2 liter, N. N. fél liter, Kónya György 6 lit., Bakin Zsigmond 1 lit., Paradán László 1 liter paszuly, Szörse András 6 liter pityóka.

Fogadják a nemes szívű adakozók az árvák nevében kifejezett hálás köszönetünket.

Kézdi-Vásárhelyt, 1891. jan. 10.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
Székely Málvin,
jegyző.

A közönség köréből.*

Válasz a martonfalvi közs. iskolaszék elnökének Tekintetes Koós András urnak.

A »Székelyföld« 50-ik számában felszólítani méltóztatott, hogy a most egy éve Martonfalván tartott ezredéves ünnepély jövedelméről számoljak el.

Ugy látszik, árva borjú ott is az iskola-ügy. Egy év múlva jut eszükbe, hogy meg kellene keresni azt, a mi az iskoláé, s akkor is mily uton?! Nekem rohan nyilvánosan a nagy közönség előtt a sikkasztás gyanújába kever, a helyett, hogy utána járna, hogy hol fenekelt meg a zérdeses jövedelem, s ütné aztán a dobát ott, a hol szól.

Hozzám intézett felhívásában azt állítja, hogy az ünnepély az én felhívásomra lett megtartva. Valótlan állítás. Engem is más kért fel a közreműködésre. Az a más tiszteletes Czelli Ignác martonfalvi ref. lelkész ur volt. Ő volt ugyanis, ki a márkosfalvi és mátisfalvi tanító urakat is felhívta, hogy a zene- és énekkarral az általa tervezett ünnepélyen szintén közreműködjenek, egyelőre ugy akarván, hogy ezen ünnepély tiszta jövedelme egyedül a martonfalvi ref. egyházközségé legyen, s rendeztessék aztán a márkosfalvi iskola számára is meg egy ünnepély Márkosfalván; csak miután Hadnagy Mihály kollégám határozottan kijelentette, hogy jobb ma egy veréb, mint holnap egy tuzok, úgy lett megállapítva, hogy felét kapni fogja iskolájuk.

* E rovat alatt helyet adunk a közérdekű felszólalásoknak, de a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Igaz, hogy ez alkalommal én is ott voltam, de hogy nem én intéztem a felhívást, hivatkozhatom Hadnagy Mihály és Vass Albert kollégáimra.

En is szerepeltem. Az énekdarabokat a műkedvelőknek betanítottam, magam is énekeltem, a zenekarban a részemet lejátszottam s verset mondtam. S tán e nyílt támadással akará elnő ur az ott elszavalt „Számllá”-mat kiegyenlíteni?!... Szép, köszönöm!

El kell ismerni, hogy Márkosfalvát illeti az oroszlánrész abban, hogy az ünnepély mind anyagilag, mind szellemileg oly szépen sikerült, és hogy mégis a jövedelemből még a saját részét sem kapta ki, azt én sajnálni tudom, de okozója annak nem vagyok.

Látta, kérem, ugy-e bár, hogy nem én kasszáltam a belépti díjakat? Martonfalvi Kupán Antal volt a pénztáros s márkosfalvi ifj. Koosis Gábor az ellenőr.

Tudja, ugy-e bár, hogy az ünnepély jövedelme nagyobb legyen, bor lett vásárolva s árultatva, és látta-e, kérem, hogy az egész ünnepély alkalmával csak egy pohár bort is megittam volna?

En tehát iskolájuknak sem a borát meg nem ittam, sem a pénzt zsebre nem vágtam.

Az ünnepély végével a cigányok felmuzsikáltak a fizetésért; én elvittem őket tiszteletes Czelli Ignác lelkész urhoz, gondolván, hogy ott lesz a kifizetés; onnan felmentünk Kupán Antal pénztáros urhoz. Kupán Antal ur a begyűlt pénzeket átadta tiszteletes Czelli Ignác lelkész urnak, ki is a cigányokat kifizetvén, a többi inkasszált; másnap kimentünk a malomba s ott konstatáluk, hogy megmaradt 30 liter bor és 3 font gyertya, melyeket szintén beszállítottak tiszteletes Czelli Ignác ref. lelkész urhoz.

Hogy tiszteletes Czelli Ignác lelkész ur azóta miért nem számolt el, az nem az én dolgom, s azért engem senki meg ne hurcoljon! Keresse kérem iskolája részét tiszteletes Czelli Ignác ref. lelkész urnál.

Ennyit tudok a dolog miben állásáról, igen tisztelt elnök ur; vigasztalásul még annyit mondhatok, hogy a martonfalvi ref. egyházközség sem kapott semmit.

Ezzel, azt hiszem, kérésének a magam részéről eleget tettem.

A Tekintetes elnök urnak

Martonfalván, 1891. június 26 án

kész szolgája:
Szabó Lázár,
tanító.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos

Ifj. Dobay János.

Nyílt tér.*

Selyem grenadinokat feketét és színeset (világost is) méterenkint 95 krtól 9 frt 25 krig (18 minőségben) küld vég-számra porto- és vámmentesen Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben. Minták posta fordultával. Levelekre 10 kros bélyeg kell.

* E rovatban megjelent közleményekért felelősséget nem vállal a szerk.

Hirdetések.

Sz. 2457—91.

Arverési hirdetmény.

Futásfalva község és közbirtokossága tulajdonát képező erdős területen levő Hugyoztató, Poklospatak, Dimémona elnevezés alatti dűlőkben mintegy 6462 szál kocsánytalan tölgyfa 5924 tömbköbméter tartalommal eladandó lévén, annak nyilvános árverésen leendő eszközzésére folyó évi július hó 28-ának délelőtti 9 óráját ezennel kitűzöm.

Kikiáltási ár a kir. erdőhivatal becslése alapján az alábbi árakban állapított meg:

1. Hugyoztató nevű erdőrészben 1099 törzs, 947 t. ³m; kikiáltási ára 1953 forint 20 kr.

2. Poklospatak nevű erdőrész 553 törzs 906,63 t. ³m; 2053 frt 90 kr.

3. Dimémona a) nevű erdőrész 1280 törzs, 661,33 t. ³m; 1258 frt 60 kr.

4. Dimémona b) nevű erdőrész 3530 törzs, 1413,47 t. ³m; 2460 frt 30 kr.

Miről árverezők azon hozzáadással értesítenek, hogy a kikiáltási ár 10 százalékát az

árverést vezető főszolgabíró kezéhez letenni kötelesek.
A vételár 1 harmad része az árverés napjától 30 nap alatt, 1 harmad része 90 nap alatt, 1 harmad része 180 nap alatt lesz megfizetendő. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.
Kézdi-Vásárhely, 1891. június 29.
Gábor Péter,
főszolgabíró.

Hol a legszebb és legtöbb butor
Brassóban?
5—10
PAPP FERENCZ
nagy butorraktárában
kapu-utcza 49. sz. a.

2525252525252525
5252525252525252
Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és bérmentve. Még eddig nem létezett mintakönyvek szabók részére bérmentlenül és csak 20 frt betét mellett, mely megrendelések tétele után leszámításba vétetik.
Öltönyökhöz való szövetek.
A magas klérus részére peruvia és dosking, cs. és kir. hivatalnok-egyenruhákhoz előírás szerinti szövetek, ugyisintén veteránok, tűzoltók és tornászok részére, livrékhez, billiard és játékasztalokhoz posztók, vadászkabátokhoz loden, vízmentes is, mosószövetek, utazó-plaidek 4—14 frtig stb. A ki olcsó, tisztességes, tartós, tiszta gyapju posztórukat és nem olcsó rongyokat akar vásárolni, melyek minden oldalról ajánlatnak és alig érik meg a szabódíjat, az forduljon
Stikarofsky Jánoshoz
Brünnben
legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyarországon.
Fél millió frt értékű állandó raktáram és világ-üzletemnél magától értetődik, hogy sok maradék van; minden okosan gondolkozó embernek be kell látnia, hogy ily kis maradék és couponokból mintát küldeni nem lehet, miután néhány száz minta-megrendelés után semmi sem maradna és merő szédelgés, ha posztócégek mindennek daczára maradék- és coupon-mintákat hirdetnek és ily esetekben a minták egész darabokból és nem maradékokból vannak levágva; az ily eljárás szándéka világosak.
Maradékok, melyek meg nem felelnek, becseréltetnek vagy a pénz visszaküldetik. A szín, hosszúság, ár a maradékok megrendelésénél megjelölendő.
Szétküldés utánvét mellett, 10 frton felül bérmentve.
Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz (17—20) és francia nyelven.

—12—
Melyik lapra fizessünk elő?
Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva a legolcsóbb magyar lap az
„Egyetértés”,
a mely az új évvel immár 25 ik évfolyamába lépett. Eza magyar olvasó közönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alapossága és sokasága, rovatainak változatossága, kitünősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgyűlési tárgyalásokról a leg részletesebb és e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaságközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tözsdei tudósításainak bőségével s alaposságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő az iparos s a mezőgazda megtalálja mindazt az „Egyetértés”-ben, a mire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczájában annyi regény olvasmányt ad, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr, negyed évre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámot a kiadóhivatal kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld.

Magyar királyi államvasutak. **Keleti vonal.**

M e n e t r e n d.
PREDEAL—NAGY-VÁRAD.
Érvényes 1891. június hó 1-től. Érvényes 1891. június hó 1-től.

A l l o m á s o k			Gyors-vonat	A l l o m á s o k			Gyors-vonat
Vegyes vonat	Sze-mély-vonat			Vegyes vonat	Sze-mély-vonat		
Predeal (vendéglő)	(érk. ind.)		2.48	Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze-ben felé)	(érk. ind.)	12.53 10.31	8.07 8.50 11.01 2.18 7.30
Brassó (vendéglő)	(érk. ind.)	4.20 7.23		Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé)	(érk. ind.)	1.18 1.08	
Botfalva	"	4.48 7.47		Nagy-Enyed	"	2.49 1.35	
Földvár	"	5.07 8.03		Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vásárhely felé)	(érk. ind.)	4.07 2.21	
Mogyorós	"	5.26 8.23		Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk. ind.)	4.40 2.31	
Apáca	"	5.42 8.37		Kolozsvár (vendéglő)	(érk. ind.)	4.52 5.20	
Köpecz	"	6.02 8.57		Nagy-Várad (vendéglő)	(érk. ind.)	5.26 6.52	
Ágostonfalva	"	6.09 9.04		Budapest	(érk. ind.)	7.40 11.01	
Alsó-Rákos	"	6.26 9.20				2.18	
Homoród	"	6.55 9.46					
Kacsa	"	7.12 9.59					
Bene	"	7.32 10.20					
Erked	"	7.52 10.36					
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	(érk. ind.)	8.23 11.03					
Segesvár (vendéglő)	(érk. ind.)	8.46 11.19					
Medgyes	(érk. ind.)	8.53 11.29					
		10.09 12.37					

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.
Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasut.
Héjasfalva indul délelőtt 12.04
Székely-Keresztur 12.40
Nagy-Galambfalva 1.19
Bögöz 1.37
Székely-Udvarhely érkezik reggel 2.11
Székely-Udvarhely indul délután 3.15
Bögöz 3.45
Nagy-Galambfalva 4.11
Székely-Keresztur 4.48
Héjasfalva érkezik este 5.22
Nyomatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.